

ΤΟ ΥΨΗΛΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΔΕΝ ΑΦΗΝΕΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ

Τόσο για τη χρήση ΑΠΕ όσο και για τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, υπάρχουν προοπτικές, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από τις επιχειρήσεις για την περαιτέρω βελτίωση της ενεργειακής τους επίδοσης.

«**Ο**ι επενδύσεις σε πράσινη ενέργεια για την ικανοποίηση των ενεργειακών αναγκών των επιχειρήσεων, εκ των πραγμάτων πλέον αποτελεί μία από τις οδούς προς τη στόχευση της μακροπρόθεσμής τους αναπτυξιακής βιώσιμης και ανταγωνιστικής πορείας. Κάτι ανάλογο βέβαια ισχύει και για τους οικιακούς καταναλωτές», υπογραμμίζει σε συνέντευξή της στο περιοδικό **Economy Today** η διευθύντρια του Τμήματος Ενέργειας & Περιβάλλοντος της ΟΕΒ (Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων) **Άντρη Δημητριάδου**. Μιλώντας μας για τη χρήση ΑΠΕ στην Κύπρο, η κα Δημητριάδου σημειώνει πως «το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια αξιοσημείωτη κινητοποίηση στην πρόθεση των επιχειρήσεων να εγκαταστήσουν συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Ερωτηθείσα πώς η Ομοσπονδία ενθαρρύνει και προτρέπει τα μέλη της για εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση του ενεργειακού κόστους, η κα Δημητριάδου αναφέρει μεταξύ άλλων: «Η ΟΕΒ ως αρωγός της συνεχούς βιώσιμης οικονομικής προόδου της χώρας, είναι συνοδοιπόρος των επιχειρήσεων και της πολιτείας για να υποστηρίξει το επιχειρείν με κάθε δυνατό τρόπο διασφαλίζοντας την ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητά τους».

ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΑΝ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

Μείωση του ενεργειακού κόστους και εξοικονόμηση ενέργειας. Πόσο ικανοποιητικά πιστεύετε είναι τα μέτρα που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις προς αυτή την κατεύθυνση;

Το καινοφανές υψηλό ενεργειακό κόστος και οι συνεπαγόμενες επενέργειες που αυτό επιφέρει στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, δεν αφήνει ιδιαίτερα περιθώρια αδράνειας. Ως εκ τούτου, η αναζήτηση λύσεων για τη μείωση του σημαντικού αυτού λειτουργικού κόστους από το επιχειρείν, αποτελεί de facto προσέγγιση.

Τούτου λεχθέντος, το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια αξιοσημείωτη κινητοποίηση στην πρόθεση των επιχειρήσεων να εγκαταστήσουν συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως φωτοβολταϊκά για μείωση του ενεργειακού τους κόστους αξιοποιώντας ή μη, σχετικά Σχέδια Χορηγιών. Μέχρι πρότινος, λόγω συγκεκριμένων τεχνικών περιορισμών, ενδεχομένως να μην ήταν εφικτό για όλες τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε έργα ΑΠΕ, όμως μέσα από πρόσφατες μεταρρυθμίσεις όπως για παράδειγμα ο εικονικός συμψηφισμός λογαριασμών για ιδιοκατανάλωση, δίνεται η δυνατότητα σε περισσότερες επιχειρήσεις να επενδύσουν.

Η εξοικονόμηση ενέργειας από την άλλη, αποτελεί ίσως τον ταχύτερο τρόπο μείωσης των λογαριασμών ηλεκτρισμού και σίγουρα γίνονται τέτοιες επενδύσεις από μερίδα επιχειρήσεων. Ωστόσο, το ενδιαφέρον θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερο αν αναλογιστεί κανείς ότι υπάρχει συγκεκριμένο Σχέδιο Χορηγιών για ενεργειακή αναβάθμιση και εξοικονόμηση ενέργειας για επιχειρήσεις, το οποίο θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν οι επιχειρήσεις μας.

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΟΥΜΕ ΣΕ ΑΠΕ

Για ποιους λόγους ο επιχειρηματικός κόσμος (και όχι μόνο) θα πρέπει να επενδύσει σε Ανα-νεώσιμες Πηγές Ενέργειας;

Η επένδυση σε ΑΠΕ τόσο από οικιακούς όσο και εμπορικούς καταναλωτές έχει διττή βαρύτητα. Αφενός η μεγαλύτερη εικόνα είναι ότι υπάρχει ανάγκη για επίτευξη των πολύ φιλόδοξων εθνικών ενεργειακών στόχων, οι οποίοι αφορούν την αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στο ενεργειακό μας μίγμα, οπότε η συλλογική συνεισφορά όλων είναι απαραίτητη.

Αφετέρου, η ανάγκη για εξομάλυνση και αντιμετώπιση του υψηλού κόστους ενέργειας που βασανίζει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τα νοικοκυριά, μπορεί να αντιμετωπιστεί με επενδύσεις σε ΑΠΕ. Για τις επιχειρήσεις συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Eurostat, οι μη οικιακοί καταναλωτές το 2ο εξάμηνο του 2022 βρίσκονται στην 6η θέση με το υψηλότερο κόστος ενέργειας στην Ευρώπη. Οπότε αντιλαμβάνεστε ότι οι επενδύσεις σε πράσινη ενέργεια για την ικανοποίηση των ενεργειακών αναγκών των επιχειρήσεων εκ των πραγμάτων πλέον αποτελεί μία από τις οδούς προς τη στόχευση της μακροπρόθεσμής τους αναπτυξιακής βιώσιμης και ανταγωνιστικής πορείας. Κάτι ανάλογο βέβαια ισχύει και για τους οικιακούς καταναλωτές.

Ως ΟΕΒ πόσο σας ικανοποιούν τα Σχέδια Χορηγιών ή τα κίνητρα που εξαγγέλλει το κράτος για τις επιχειρήσεις σε σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας ή και της χρήσης ΑΠΕ; Έχετε κάποιες άλλες εισηγήσεις;

Οι προθέσεις του κράτους για ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να επενδύσουν σε μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και χρήση ΑΠΕ, προφανώς είναι ξεκάθαρες. Ως εκ τούτου και οι αντίστοιχοι κρατικοί σχεδιασμοί περιλαμβάνουν διάφορα χρηματοδοτικά κίνητρα προς αυτή την κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, έχει εξασφαλίσει συνολικά περίπου €590 εκ. για επενδύσεις σε Πράσινη Ενέργεια και μέτρα ενεργειακής απόδοσης στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027. Παρόλα αυτά, κατά καιρούς εντοπίζονται διάφορες αδυναμίες στα Σχέδια Χορηγιών που εξαγγέλλονται για παράδειγμα σε τεχνικό, οικονομικό και διαδικαστικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι γίνονται προσπάθειες από τα αρμόδια υπουργεία και γενικότερα μέσα από τη διαβούλευση που γίνεται μεταξύ των υπουργείων, της ΟΕΒ και των Συνδέσμων μας, επιλύονται αρκετές από τις αδυναμίες που εντοπίζονται.

Η ΟΕΒ, αξιολογώντας την υφιστάμενη κατάσταση, υπέβαλε συναφές υπόμνημα με εμπειριστατωμένες θέσεις και εισηγήσεις στα σχετικά υπουργεία με τα οποία βρίσκεται αδιάληπτα σε επικοινωνία. Μεταξύ των άλλων εισηγήσεων, η ΟΕΒ ανέδειξε την ανάγκη για περαιτέρω προώθηση και παροχή κινήτρων για εξοικονόμηση ενέργειας στις επιχειρήσεις τόσο στις

ΟΛΟΣ Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΓΚΑΙΡΗ, ΕΠΑΡΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΑΛΛΑ ΣΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ) ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΜΕΤΑΒΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

μικρομεσαίες όσο και στις μεγάλες και κυρίως στις ενεργοβόρες βιομηχανίες. Επιπρόσθετα, επισήμανε ότι τα όποια κίνητρα δίνονται πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις εξειδικευμένες ανάγκες κάθε επιχείρησης για βελτιστοποίηση της ενεργειακής τους απόδοσης, στον σχεδιασμό και στη λειτουργία παραγωγικών διεργασιών καθώς και στις κτηριακές τους εγκαταστάσεις.

Εκτός από τα Σχέδια Χορηγιών και τα Κίνητρα που παρέχει το κράτος, με ποιο τρόπο οι επιχειρήσεις μπορούν να επιτύχουν επιπλέον στόχους σε σχέση με τη μείωση του ενεργειακού κόστους; Ως ΟΕΒ πώς βοηθάτε τα μέλη σας προς την κατεύθυνση αυτή;

Ομολογουμένως, τα εκάστοτε χρηματοδοτικά κίνητρα που προσφέρονται από την πολιτεία διαδραματίζουν στρατηγικό ρόλο ως προπομπή στη λήψη κατάλληλων μέτρων από τις δικαιούχες επιχειρήσεις για τη μείωση του ενεργειακού τους κόστους. Ωστόσο όπως έχω προαναφέρει, όταν αναφερόμαστε σε τρόπους μείωσης του ενεργειακού κόστους εστιάζουμε συνήθως στη χρήση ΑΠΕ και τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Και στις δύο περιπτώσεις υπάρχουν προοπτικές, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν από τις επιχειρήσεις για την περαιτέρω βελτίωση της ενεργειακής τους επίδοσης.

Αναφορικά με τις ΑΠΕ, για παράδειγμα οι επιχειρήσεις έχουν πλέον τη δυνατότητα να συμβληθούν με ανεξάρτητους προμηθευτές, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα πλαίσια της μεταβατικής ρύθμισης της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού (ΑΑΗ), όπου μπορούν να εξασφαλίσουν πράσινη ενέργεια για την ικανοποίηση των επιχειρηματικών τους αναγκών σε χαμηλότερο κόστος. Επίσης επίκειται και το άνοιγμα της ΑΑΗ, η οποία αναμένεται να βελτιώσει τις υπηρεσίες και να επιφέρει πολύ πιο ανταγωνιστικές τιμές για τους καταναλωτές.

Σχετικά με τη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, οι επιχειρήσεις μεταξύ των άλλων μπορούν να αξιοποιήσουν τους Παρόχους Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΠΕΥ/ ESCO), οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν εξ ολοκλήρου τις επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης. Επίσης μπορούν και πρέπει να δημιουργήσουν την κατάλληλη κουλτούρα εντός της επιχείρησης μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του προσωπικού, να ορίσουν ενεργειακό διαχειριστή για να παρακολουθεί και κατευθύνει τις σχετικές δράσεις εντός της επιχείρησης και άλλες δράσεις. Παράλληλα με τα πιο πάνω, σε επίπεδο κράτους, ο στρατηγικός σχεδιασμός περιλαμβάνει μεσοπρόθεσμα μέτρα που θα συμβάλουν στη μείωση του ενεργειακού κόστους των καταναλωτών, όπως η έλευση του φυσικού αερίου, η εφαρμογή του θεσμού των ενεργειακών

κοινοτήτων, η αποθήκευση ενέργειας και έχουν ήδη δρομολογηθεί.

Η ΟΕΒ μέσα από τους επικοινωνιακούς της μηχανισμούς προβαίνει συστηματικά σε σχετικές δράσεις διαφώτισης και ενημέρωσης των μελών της και διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια για κατάρτισή των επιχειρήσεων. Επίσης, έχει κάτω από την αιγίδα της σχεδόν όλους τους επαγγελματικούς Συνδέσμους που δραστηριοποιούνται στα θέματα ενέργειας, μέσω των οποίων και όχι μόνο, παρακολουθεί τις εκάστοτε εξελίξεις, μετέχει ενεργά στις σχετικές διαβουλεύσεις και παρέχει εισηγήσεις προς την πολιτεία προς όφελος των επιχειρήσεων.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Η Πράσινη Μετάβαση είναι άλλη μια μεγάλη πρόκληση για το επιχειρείν. Πόσο έτοιμο είναι οι κυπριακές επιχειρήσεις για τη μετάβαση αυτή; Η Πράσινη Μετάβαση όντως αποτελεί μία από τις πιο σύγχρονες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει το επιχειρείν, ωστόσο είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βιωσιμότητα, καθιστώντας την τοιοιτοτρόπως επιβεβλημένη. Μολονότι το εγχείρημα προς την Πράσινη Μετάβαση αναμένεται να είναι ιδιαίτερα δύσκολο, καθώς οι επιχειρήσεις μεταξύ των άλλων θα επωμιστούν ουσιαστικές επιπρόσθετο κόστος, εντούτοις δεν είναι δυσεπίτευκτο αλλά αναμένεται να επιφέρει και σημαντικές ευκαιρίες δημιουργώντας μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Οι απαιτήσεις προσαρμογής των επιχειρήσεων σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα εφαρμόζοντας πιο αειφόρες πρακτικές για εναρμόισή τους στη νέα πραγματικότητα καθώς και η ετοιμότητά τους, ασφαλώς ποικίλει ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε επιχείρησης όπως το μέγεθος, είδος δραστηριότητας κ.λπ.. Προσδεδυτικές επιχειρήσεις με πιθανό προφίλ εξωστρέφειας ή/και μεγάλες επιχειρήσεις (λόγω και άλλων σχετικών απαιτήσεων συμμόρφωσης), έχουν ήδη προβεί ή άρχισαν να προβαίνουν στην κατάλληλη διαμόρφωση των μακροπρόθεσμων στρατηγικών σχεδιασμών τους έτσι ώστε να περιλαμβάνουν για παράδειγμα επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογίες, βιώσιμες πρακτικές (όπως ενεργειακή αναβάθμιση, χρήση ΑΠΕ, κυκλική οικονομία), αναβάθμιση ανθρωπίνου δυναμικού και άλλα. Ιδιαίτερη πρόκληση ενδεχομένως να παρατηρείται σε πιο μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες χρήζουν περισσότερης καθοδήγησης.

Κλείνοντας να επισημάνω ότι σε κάθε περίπτωση όλος ο επιχειρηματικός κόσμος χρειάζεται έγκαιρη, επαρκή ενημέρωση και καθοδήγηση αλλά συνάμα και σχετική (οικονομική και όχι μόνο) στήριξη έτσι ώστε να μεταβεί στην πράσινη επιχειρηματικότητα. Η ΟΕΒ ως αρωγός της συνεχούς βιώσιμης οικονομικής προόδου της χώρας, είναι συνοδοιπόρος των επιχειρήσεων και της πολιτείας για να υποστηρίξει το επιχειρείν με κάθε δυνατό τρόπο διασφαλίζοντας την ανταγωνιστικότητά και βιωσιμότητά του.